

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A deviza nemperes eljárásokról általánosságban

Szerző: Dr. Illés Melinda

Tatabánya, 2016. február 24.

A Tatabányai Járásbíróság - mint a fogyasztó lakóhelye szerint illetékes törvényszék székhelyén működő járásbíróság - titkáráként feladataim közé tartozik *a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény 27. §-ába foglalt bírósági nemperes eljárás lefolytatása.*

Tekintettel arra, hogy kérelmüket az ügyfelek - tartalmát tekintve - általában nem megfelelően vagy nem a kijelölt formanyomtatványon, illetve nem a megfelelő helyen terjesztik elő, szükségét láttam, látom annak, hogy ebben a témakörben megszülessen ez a cikk, ezzel is megpróbálva elősegíteni a kérelmező ügyfelek tájékoztatását, segítségét.

A Magyar Nemzeti Bank honlapján az alábbi linken: <https://www.mnb.hu/letoltes/10-elszamolasi-torveny-modositott-online-20150415.pdf> egy jól hasznosítható tájékoztatót találunk, amely a laikus, jogban járatlan ügyfelek számára is érthető módon vázolja az elszámolással kapcsolatos legfőbb tudnivalókat.

Vegyük sorra, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény és a 2014. évi XL. törvény alapján mely szerződések és fogyasztók vonatkozásában van helye a deviza nemperes eljárásnak, valamint nézzük meg azt, hogy a különböző lépések milyen sorrendben követik egymást.

I. Milyen szerződésekre vonatkozik a jogszabály?

A *Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről* szóló 2014. évi XXXVIII. törvény hatálya **nem terjed ki** minden szerződésre, az csak a 2004. május 01. napja és a törvény hatálybalépése (2014. július 19.) között megkötött fogyasztói kölcsönszerződésekre vonatkozik.

A törvény hatálya **nem terjed ki** továbbá a hitelkártyához vagy fizetési számlához kapcsolódó és az állami kamattámogatással nyújtott lakáscélú forint alapú kölcsönszerződésre.¹

---

¹2014. évi XXXVIII. törvény 1. § (1) és (2) bekezdés

II. Elszámolási kötelezettség:

a) A pénzügyi intézményt a **meg nem szűnt és a 2009. július 26. napját követően megszűnt fogyasztói kölcsönszerződés** alapján elszámolási kötelezettség terheli.

b) A **2009. július 26. napján vagy azt megelőzően megszűnt szerződés** tekintetében a pénzügyi intézményt akkor terheli elszámolási kötelezettség, ha tudomása van arról, hogy a követelés nem évült el. A pénzügyi intézménynek - a 2009. július 26. napján vagy azt megelőzően megszűnt szerződés tekintetében - a fogyasztó kérésére el kell számolnia, ha a fogyasztó igazolja, hogy a pénzügyi intézmény engedményezett követelését vele szemben egy elszámolásra nem köteles pénzügyi intézmény érvényesíti.

A pénzügyi intézménynek akkor is el kell számolnia a fogyasztóval, ha a fogyasztó állítja és a pénzügyi intézmény nem vitatja, hogy a fogyasztó e törvényből eredő követelése nem évült el, vagy az el nem évülés tényét bíróság jogerős ítélete megállapította. ²

c) Azon fogyasztóknak, akiknek a szerződése kedvezményes **végtörlesztéssel szűnt meg**, a pénzügyi szolgáltatónál írásban külön kérelmet kellett előterjeszteniük 2015. március 01. és 2015. március 31. napja között annak érdekében, hogy elszámolást kapjanak. Ezt 10.000 forintos díj ellenében kérhették azzal, hogy amennyiben az elszámolás eredményeként az állapítható meg, hogy a fogyasztó javára a pénzügyi intézménynek fizetési kötelezettsége áll fenn, a pénzügyi intézménynek a 10.000 forintos díjat a fogyasztó részére vissza kell térítenie. ³

A fogyasztó fogalmát a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 6. § (1) bekezdés 28. pontja határozza meg, amely értelmében fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy.

---

²2014. évi XL. törvény 6. § (1)-(4) bekezdései

³2014. évi XL. törvény 10. § (3) bekezdés

III. Az elszámolás megérkezését követően:

1. Azoknak a fogyasztóknak, akik az elszámolásban foglaltakkal egyetértettek, a pénzügyi szolgáltató (bank) által az elszámolással egyidejűleg megküldött, a pontos teendőket tartalmazó útmutatást kellett követnie, mint például a jövőben az elszámolás eredményeként módosuló törlesztő részleteket kell fizetnie a pénzügyi szolgáltató felé.

2. Azok a fogyasztók, akik az elszámolásban foglaltakkal nem értettek egyet, azt vitatták, 30 napos határidőn belül írásban panasszal élhettek annál a pénzügyi szolgáltatónál, amelytől az elszámolást kapták. A banknak 60 napos határidőn belül kellett választ adnia a fogyasztó által előterjesztett panaszban foglaltakra.

IV. A panaszra adott válasz megérkezését követően:

1. A fogyasztó **elfogadta** a panaszra adott választ. Ekkor az eljárás befejeződött.

2. Az esetek többségében azonban a fogyasztók a pénzügyi szolgáltató panaszra adott válaszában foglaltakkal nem értettek egyet, azt **nem fogadták el**. Ekkor 30 napos határidőn belül adott volt a lehetőség számukra, hogy a Pénzügyi Békéltető Testülethez forduljanak, amely határidőt a bank válaszában kézhezvételétől kellett számítani.

A **Pénzügyi Békéltető Testület (PBT.)** eljárásának kezdeményezésekor a fogyasztó kérelmének tartalmaznia kell az arra irányuló határozott kérelmet is, hogy a PBT. állapítsa meg, miszerint

a) az elszámolás az általa megjelölt helytelen adatot, illetve számítási hibát tartalmazza, és állapítsa meg a helyes elszámolást, továbbá kötelezze a pénzügyi intézményt annak végrehajtására vagy

b) a panasz nem volt elkésett és így a panasz elutasításának nem volt helye, ezért a pénzügyi intézmény a panasz eljárás keretében a panasszal érdemben köteles foglalkozni és a panasz eljárást az arra irányadó szabályok szerint lefolytatni vagy

c) a pénzügyi intézménynek vele szemben az elszámolási kötelezettsége a 2014. évi XXXVIII. törvény, illetve a 2014. évi XL. törvény szerint fennáll, és kötelezze az elszámolásra.⁴

A c) pont szerinti kérelem alapján indult eljárás során a PBT. az elévülés tekintetében csak a 2014. évi XL. törvény 6. § (2) és (4) bekezdésében foglalt feltételek fennállását vizsgálhatja, vagyis azt, hogy

- a 2009. július 26. napján vagy azt megelőzően megszűnt szerződés tekintetében a pénzügyi intézménynek van-e tudomása arról, hogy a követelés nem évült el,
- illetve azt, hogy a fogyasztó állítja-e - a pénzügyi intézmény pedig nem vitatja - hogy a fogyasztó követelése nem évült el, vagy az el nem évülés tényét bíróság jogerős ítélete megállapította.

A kérelemben be kell mutatni

a) a helytelen adatot, illetve számítási hibát és annak okát is,

b) annak indokát, hogy a panasz miért nem volt elkésett,

c) annak indokát, hogy a pénzügyi intézménynek a fogyasztóval szemben az elszámolási kötelezettsége a 2014. évi XXXVIII. törvény, illetve a 2014. évi XL. törvény szerint miért áll fenn

és ahhoz mellékelni kell az állítást alátámasztó iratokat.

---

⁴2014. évi XL. törvény 21. § (3) bekezdés

A fogyasztó PBT.-hez címzett kérelme tehát 3 irányú lehet a jogszabály értelmében: a) irányulhat annak bemutatására, hogy az elszámolás helytelen adatot, illetve számítási hibát tartalmaz, b) rámutathat arra, hogy a panasz benyújtása nem volt elkésett, c) a kérelmező bizonyíthatja, hogy a pénzügyi intézmény köteles elszámolásra.

A Pénzügyi Békéltető Testület a kérelmet háromtagú tanácsban eljárva, az eljárás írásbeli lefolytatásával bírálja el azzal, hogy ha megítélése szerint az ügy körülményei indokolják, meghallgatást tarthat. A tanács egyezséget jóváhagyó vagy kötelezést tartalmazó határozattal dönt, vagy a kérelmet elutasítja és az eljárást megszünteti. A tanács a kérelmet elutasítja és az eljárást megszünteti abban az esetben is, ha a kérelem nem alkalmas az érdemi elbírálásra.⁵

Fontos kiemelni, miszerint a PBT. előtti eljárás kezdeményezésére csak azok a fogyasztók jogosultak, akik a pénzügyi szolgáltatótól kapott elszámolást követően a pénzügyi szolgáltatónál panasszal éltek, amely azonban eredményre nem vezetett.

A fogyasztó kérelmének előterjesztésére a Magyar Nemzeti Bank honlapján megtalálható nyomtatvány kitöltésével kerülhet sor. Attól függően, hogy a fogyasztó kérelme az előző bekezdés a), b) vagy c) pontjában foglaltak megállapítására irányul, három különböző nyomtatvány kitöltése, illetve benyújtása lehetséges.

a) Amennyiben a fogyasztó kérelme az elszámolásban található helytelen adatra, számítási hibára hivatkozik, úgy a „151. Kérelem helyes elszámolás megállapítása tárgyában”⁶ nyomtatványt kellett használnia. A 12 oldalas formanyomtatvány pontokba szedetten, az egyes pontoknál található kitöltési „utasítás” segítségével vezeti végig a fogyasztót. Az 5. pont például a pénzügyi intézményhez benyújtott panasszal kapcsolatos adatok megadását kéri, ahol is bármilyen adat megadása előtt már tájékoztatást ad arról, miszerint a Pénzügyi Békéltető Testület akkor indíthatja meg az eljárást, ha a fogyasztó a pénzügyi intézménynél közvetlenül már megkísérelte a vitás ügy rendezését, és a panasa elutasításra került, vagy a panaszkezelésre biztosított 60 napos határidő

---

⁵2014. évi XL. törvény 22. § (1) bekezdés

⁶<https://www.mnb.hu/letoltes/151-kerelem-helyes-elszamolas-megallapitasa-targyaban-05-26.pdf>

már eltelt, és a pénzügyi intézmény nem válaszolt. Amennyiben a fogyasztó a panaszában foglaltakat továbbra is fenntartja, az elutasítás kézbesítésétől, illetve ha a pénzügyi intézmény nem válaszolt, akkor a 60 napos panaszkezelési határidő leteltétől számított 30 napon belül van lehetősége kezdeményezni a Testület eljárását. Ha a pénzügyi intézménynél nem nyújtott be panaszt, a Pénzügyi Békéltető Testület előtt sem indíthat eljárást.⁷ Ezt követően kerülhet sor 5.1. - 5.6. pontig a konkrét adatok megadására.

b) Ha a fogyasztó azt kívánja igazolni, hogy panaszának a bankhoz történő benyújtása nem volt elkésett, a „152. Kérelem panasz eljárás lefolytatása tárgyában” elnevezésű nyomtatványt kellett választania. Felépítése a 151-es kérelemhez hasonló azzal, hogy értelemszerűen más adatok megadására fókuszál, tekintettel arra, hogy a fogyasztó kérelme is más irányú, mint a 151-es kérelem esetében. A nyomtatvány 7 oldalas.

c) A „153 Kérelem elszámolási kötelezettség fennállásának megállapítása tárgyában” nyomtatvány volt kitöltendő abban az esetben, amennyiben a fogyasztó azt kívánta bizonyítani, miszerint a pénzügyi intézményt elszámolási kötelezettség terheli. Szerkezetileg az előző két pontban említett nyomtatványhoz hasonló a 153-as kérelem is, amely 11 oldalból áll.

Figyelemmel arra, hogy mind a 151-es, a 152-es és a 153-as kérelem utolsó oldala is a meghatalmazás, szót kell ejteni arról is, hogy a PBT. előtti eljárás során ki járhat el meghatalmazottként a fogyasztó helyett.

A „meghatalmazás” a meghatalmazó (fogyasztó) nevének, lakóhelyének, születési helyének és idejének, továbbá a meghatalmazott nevének, lakóhelyének, születési helyének és idejének kívül semmilyen további adat megadását nem kéri a meghatalmazó és a meghatalmazott vonatkozásában. A meghatalmazáson meg kell jelölni a pénzügyi intézmény nevét és címét, azt két tanú előtt alá kell írni, azonban nem tartalmaz információt arra vonatkozóan, hogy ki járhat el meghatalmazottként, gyakorlatilag tehát a fogyasztó helyett meghatalmazással bárki eljárhat. Ez a bíróság előtti nemperes eljárás során okozhat problémát abban az esetben, amennyiben a PBT. előtti eljárás során

---

⁷ „151 Kérelem helyes elszámolás megállapítása tárgyában nyomtatvány” 5. pontja

olyan meghatalmazott jár(t) el, akinek vonatkozásában a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) nem biztosít képviseleti jogosultságot. Erre jelen cikk lentebb részletesen kitér.

V. Bíróság előtti nemperes eljárás:

A fogyasztó, mint kérelmező számára a PBT. előtti eljárás befejezését követően nyílik meg a lehetőség arra, hogy bírósághoz forduljon. A bíróság nemperes eljárást folytat le, amely bírósági titkár hatáskörébe tartozik.

A bírósághoz fordulás előfeltétele a PBT. előtti eljárás lefolytatása. A fogyasztó számára tehát nem áll fenn annak a lehetősége, hogy közvetlenül a bírósághoz forduljon anélkül, hogy a PBT. előtti eljárás ne került volna lefolytatásra. Figyelemmel arra, hogy a PBT. eljárását a pénzügyi szolgáltatóhoz címzett „panasz eljárásnak” kell megelőznie, a sorrend a következő:

elszámolás / nincs elszámolás → panasz a pénzügyi szolgáltatónál az elszámolással szemben
/ panasz azért, mert nem történt meg az elszámolás → PBT. előtti eljárás → bírósági
nemperes eljárás

V.1. A fogyasztó, mint kérelmező:

A fogyasztónak 30 nap áll rendelkezésére ahhoz, hogy az erre rendszeresített formanyomtatvány megfelelő kitöltésével és annak a PBT.-hez történő megküldésével kezdeményezze a fogyasztó lakóhelye szerint illetékes törvényszék székhelyén működő járásbíróság által lefolytatandó nemperes eljárást. A kérelmező kérelme a PBT. eljárást megszüntető döntésének vagy a helyes elszámolást megállapító határozatának hatályon kívül helyezésére irányulhat.⁸

A határidő anyagi jogi, vagyis a kérelemnek legkésőbb a 30. napon a PBT.-hez meg kell érkeznie.⁹

---

⁸2014. évi XL. törvény 25. § (1) bekezdés

⁹Dr. Vasady Loránt: A bírósági nemperes eljárások gyakorlati kérdései a PBT. határozata elleni jogorvoslat körében, 12. dia

A polgári nemperes eljárás illetékköteles eljárás. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés a) pontja és a 42. § (1) bekezdés g) pontja alapján az illeték mértéke 6.000 forint.

Amennyiben a fogyasztó, mint kérelmező az illetéket egyáltalán nem vagy hiányosan rója le, illetve ha nem a megfelelő formanyomtatványon terjeszti elő a kérelmét, a bíróság - határidő biztosításával - a hiányok pótlására hívja fel a kérelmezőt.

Az országban kialakult gyakorlat nem egységes abban, hogy mi a teendő, amennyiben a kérelmező nem a megfelelő formanyomtatványon terjeszti elő kérelmét.

A cikk szerzőjének álláspontja szerint ebben az esetben - a megfelelő, üres nyomtatvány megküldésével - a kérelmezőt fel kell hívni arra, hogy a bíróság által megküldött nyomtatvány megfelelő kitöltésével terjessze elő kérelmét. Tekintettel arra, hogy az ügy bírósághoz érkezésekor a PBT. irataiból egyértelműen látható, mire irányult a kérelmező kérelme és a bírósági eljárás során nívum előterjesztésének nincs helye, a bíróság pontosan tudja, melyik formanyomtatvány használata szükséges, ezért annak a kérelmező részére történő megküldésével a bíróság nem azt mondja meg a kérelmet előterjesztő félnek, hogy mire irányuljon a kérelme, nem azt írja elő számára, hogy mit kérjen, csupán abban nyújt segítséget, hogy rámutat arra, melyik nyomtatvány használandó. Laikus ügyféltől nem várható el az, hogy tudja, neki a fogyasztók számára rendszeresített ötféle nyomtatvány közül melyiket kell kitöltenie.

Van olyan álláspont is hazánkban, amely szerint nem írható elő az ügyfél számára az, hogy konkrétan melyik formanyomtatványt használja, mert ez sérti a kérelemhez kötöttség elvét. Ezt a nézetet a cikk szerzője az előbb kifejtettek okán nem osztja.

A kérelmező a kérelmet elutasító és az eljárást megszüntető döntéssel szemben benyújtott kérelmében kérheti, a bíróság határozatában állapítsa meg, hogy

- a) a pénzügyi intézmény elszámolása, illetve a Pénzügyi Békéltető Testület döntése jogszabályt sért, a Pénzügyi Békéltető Testület jogszabálysértő határozatát helyezze hatályon kívül és kötelezze a pénzügyi intézményt új elszámolás készítésére,

b) a panasz nem volt elkésett és így a panasz elutasításának nem volt helye, ezért a pénzügyi intézmény a panasz eljárás keretében a panasszal érdemben köteles foglalkozni és a panasz eljárást az arra irányadó szabályok szerint lefolytatni,

c) a pénzügyi intézménynek a kérelmezővel szemben az elszámolási kötelezettsége a 2014. évi XXXVIII. törvény, illetve a 2014. évi XL. törvény szerint fennáll és kötelezze a kérelmezettet az elszámolásra vagy

d) - ha a Pénzügyi Békéltető Testület a fogyasztó kérelmét nem a kérelem megalapozatlansága miatt utasította el és szüntette meg az eljárást - a Pénzügyi Békéltető Testület döntése jogszabályt sért, azt helyezze hatályon kívül és kötelezze a Pénzügyi Békéltető Testületet új eljárás lefolytatására. ¹⁰

Valamennyi esetben az erre rendszeresített formanyomtatványon kell előterjeszteni a kérelmet az alábbiak szerint:

a) Ha a fogyasztó, mint kérelmező szerint a pénzügyi intézmény elszámolása, illetve a Pénzügyi Békéltető Testület döntése jogszabályt sért, akkor az F/1 számú formanyomtatvány használandó, amely a „Jogszabálysértés megállapítása iránti fogyasztói kérelem nemperes eljárás lefolytatására” (2014. évi XL. törvény 25. § (2) bekezdés a) pont, 2014. évi LXXVII. törvény 16. §) megjelölést kapta.

b) Amennyiben a fogyasztó kérelme annak megállapítására irányul, miszerint panasza nem volt elkésett és így a panasz elutasításának nem volt helye, úgy az F/2 számú, „Panasz el nem késztetésének megállapítása iránti fogyasztói kérelem nemperes eljárás lefolytatására” (2014. évi XL. 25. § (2) bekezdés b) pont) elnevezésű nyomtatvány használandó.

c) Ha a kérelmező szerint a pénzügyi intézménynek a kérelmezővel szemben az elszámolási kötelezettsége fennáll, az F/3 számú nyomtatványt kell kitölteni, amely az „Elszámolási kötelezettség fennállásának megállapítása iránti fogyasztói kérelem nemperes eljárás folytatására” (2014. évi XL. törvény 25. § (2) bekezdés c) pont) nevet viseli.

---

¹⁰2014. évi XL. törvény 25. § (2) bekezdés

d) Amennyiben a fogyasztó véleménye szerint a PBT. a fogyasztó kérelmét nem a kérelem megalapozatlansága miatt utasította el és szüntette meg az eljárást, tehát a PBT. döntése jogszabályt sért, a fogyasztó által használandó nyomtatvány az F/4 számú („Jogszabálysértés megállapítása iránti fogyasztói kérelem nemperes eljárás lefolytatására 2. - Pénzügyi Békéltető Testület nem érdemi döntésével szembeni jogorvoslat” [2014. évi XL. törvény 25. § (2) bekezdés d) pont], illetve az F/5 számú („Jogszabálysértő Pénzügyi Békéltető Testületi döntés hatályon kívül helyezése iránti fogyasztói kérelem nemperes eljárás lefolytatására”) [2014. évi XL. törvény 25. § (3) bekezdés] nyomtatvány.

Amennyiben a bíróság a nemperes eljárás során azt állapítja meg, hogy:

- a) a pénzügyi intézmény elszámolása megfelel a jogszabályoknak, abban az esetben a kérelmet elutasítja,
- b) amennyiben pedig az látható, hogy az elszámolás nem felel meg a jogszabálynak, akkor a PBT. jogszabálysértő határozatát hatályon kívül helyezi és a pénzügyi intézményt kötelezi új elszámolás készítésére, amennyiben pedig az elszámolást a PBT. állapította meg, úgy a PBT.-t kötelezi új elszámolás készítésére.
- c) Ha a bíróság megállapítja, hogy érdemi vizsgálat nélküli elutasításnak a PBT. részéről nem volt helye, úgy a PBT. határozatának hatályon kívül helyezésével kötelezi a PBT.-t a fogyasztó kérelmének érdemi vizsgálatára.

V.2. A bank, mint kérelmező:

Az elszámolást készítő pénzügyi intézmény, mint kérelmező a fogyasztó, mint kérelmezett ellen - a Pénzügyi Békéltető Testület határozatának kérelmező részére történő kézbesítését követő - 30 napon belül polgári nemperes eljárást kezdeményezhet a Pénzügyi Békéltető Testület határozatának megváltoztatása iránt.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdés és a 42. § (1) bekezdés g) pontja alapján az illeték mértéke a PBT. elszámolásában írt összeg és a kérelmező elszámolásában írt összeg különbözetének 3%-a, de legalább 5.000 forint és legfeljebb 250.000 forint.

A kérelmező a kérelmében kérheti, hogy a bíróság a Pénzügyi Békéltető Testület határozatát változtassa meg és határozatában állapítsa meg, hogy

- a) az elszámolás helyes vagy
- b) a panasz elkésett és ezért a panaszeljárást nem kell lefolytatni vagy
- c) a kérelmezőnek a kérelmezettel szemben az elszámolási kötelezettsége a 2014. évi XXXVIII. törvény, illetve 2014. évi XL. törvény szerint nem áll fenn.

A kérelmező kérelmében csak olyan indokot adhat elő kérelme alátámasztására, melyet már a Pénzügyi Békéltető Testület eljárásában is előadott. ¹¹

Formanyomtatvány nemcsak a fogyasztók, de a bankok számára is rendelkezésre áll, rájuk is vonatkozik tehát az a megkötés, miszerint a bírósági nemperes eljárás kezdeményezésére formanyomtatvány megfelelő kitöltésével és illeték lerovásával kerülhet sor.

A bank által használható formanyomtatványok az alábbiak:

a) Amennyiben a bank kérelme annak megállapítására irányul, hogy az elszámolás helyes, úgy a P/1 számú, az „Elszámolás helyességének megállapítása iránti pénzügyi intézményi kérelem nemperes eljárás lefolytatására” (2014. évi XL. törvény 26. § (2) bekezdés a) pont) megjelölésű formanyomtatványt kell használnia.

b) Ha a bank álláspontja szerint a panasz elkésett és ezért a panaszeljárást nem kell lefolytatni, akkor a P/2 számú, „Panasz elkésettsége miatti pénzügyi intézményi kérelem nemperes eljárás

---

¹¹2014. évi XL. törvény 26. §

lefolytatására” (2014. évi XL. törvény 26. § (2) bekezdés b) pont) elnevezésű nyomtatvány megfelelő kitöltésével kezdeményezheti a bírósági nemperes eljárást.

c) A bank a P/3 számú („Elszámolási kötelezettség fenn nem állásának megállapítása iránti pénzügyi intézményi kérelem nemperes eljárás lefolytatására” - 2014. évi XL. törvény 26. § (2) bekezdés c) pont) formanyomtatvány segítségével kérheti a bíróságtól annak megállapítását, miszerint a kérelmezett fogyasztóval szemben elszámolási kötelezettsége nem áll fenn.

Csakúgy, mint a fogyasztónak, úgy a banknak is lehetősége van arra, hogy amennyiben a PBT. a kérelemben foglaltaktól eltérően állapítja meg a helyes elszámolást, úgy kérje, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a PBT. határozata jogszabályt sért, azt helyezze hatályon kívül és kötelezze a PBT.-t új eljárás lefolytatására.¹² Ebben az esetben a P/4 számú, „Jogszabálysértő Pénzügyi Békéltető Testületi döntés hatályon kívül helyezése iránti pénzügyi intézményi kérelem nemperes eljárás lefolytatására” (2014. évi XL. törvény 25. § (3) és (4) bekezdés) elnevezésű nyomtatványt kell megfelelően kitöltenie és benyújtania.

Valamennyi a fogyasztó, illetve a bank által használandó formanyomtatványhoz tartozik kitöltési útmutató, továbbá mindegyik nyomtatvány - a hozzá tartozó kitöltési útmutatóval együtt - letölthető a <http://birosag.hu/kozerdeku-informaciok/deviza-es-forinthitelek-elszamolasi-es-forintositasi-jogorvoslati> linkről.

Nagyon fontos kiemelni, hogy a kitöltött űrlapot nem a bíróságnál kell benyújtani, ugyanis azt minden esetben a PBT. részére kell eljuttatni a 1539 Budapest BKKP Pf.: 670. postacímre. A PBT. a hozzá érkezett kérelmet a nála található valamennyi irattal együtt 8 napon belül megküldi a fogyasztó lakóhelye szerint illetékes törvényszék székhelyén működő járásbíróság részére.

Amennyiben a kérelem közvetlenül a bírósághoz kerül benyújtásra, azt a bíróság megküldi a PBT.-nek, majd a PBT. a kérelmet - értelemszerűen a teljes iratanyaggal együtt - küldi vissza az eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság részére.

---

¹²2014. évi XL. törvény 25. § (3) bekezdés

Az űrlap kizárólag papír alapon (kinyomtatva) nyújtható be. Az űrlap elektronikus úton történő benyújtására nincs lehetőség. ¹³

A nemperes eljárásban bírósági titkár első fokon önállóan eljárva hozhat érdemi határozatot. A határozat ellen mind a fogyasztó, mind a bank fellebbezéssel élhet, amelynek elbírálása a törvényszék - a Tatabányai Járásbíróság esetében a Tatabányai Törvényszék - hatáskörébe tartozik. A polgári nemperes eljárásban nincs helye felülvizsgálatnak és perújításnak. A Pénzügyi Békéltető Testület előtti eljárásban és a bírósági nemperes eljárásban hozott jogerős, az elszámolás tárgyában született határozat más polgári eljárásban nem vitatható. ¹⁴

VI. Ki lehet a fogyasztó meghatalmazottja?

Ahogy a cikkben fentebb már utaltam rá, foglalkozni kell azzal, hogy a bírósági nemperes eljárás során ki járhat el a fogyasztó meghatalmazottjaként.

A Pp. 67. § (1) bekezdése értelmében a perben meghatalmazottként eljárhat:

a) a félnek a 13. § (2) bekezdésében megjelölt hozzátartozója (egyeneságbeli rokon és annak házastársa, az örökbe fogadó és nevelőszülő, az örökbe fogadott és nevelt gyermek, a testvér, a házastárs, a jegyes és az élettárs, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa);

b) a fél pertársa, továbbá pertársának törvényes képviselője vagy meghatalmazottja;

c) az ügyvéd és az ügyvédi iroda;

---

¹³<http://birosag.hu/kozerdeku-informaciok/deviza-es-forinthitelek-elszamolasi-es-forintositasi-jogorvoslatai>

¹⁴<http://szekszarditorvenyszek.birosag.hu/sajtokozlomeny/20150807/devizahiteles-elszamolasi-jogorvoslatok-birosagi-nemperes-eljarasok>

d) közigazgatási szerv, egyéb költségvetési szerv vezetője vagy alkalmazottja a szervnek a tevékenységével kapcsolatos, valamint az alkalmazott a szerv vezetőjének az őt e minőségében érintő pereiben.

Az e) pont az önkormányzatokat, illetve azok szerveit érintő perekre vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket, amelyre jelen írásomban nem térek ki.

A Pp. 68. §-a szűkíti a meghatalmazottak körét, ugyanis kimondja, hogy nem lehet meghatalmazott:

a) aki tizennyolcadik életévét még nem töltötte be;

b) akit jogerős bírói ítélet a közügyektől eltiltott;

c) akit a bíróság jogerősen gondnokság alá helyezett.

Míg a PBT. előtti eljárás során a fogyasztó tulajdonképpen bárkit meghatalmazhat azzal, hogy helyette és a nevében eljárjon, addig a bíróság előtti nemperes eljárás során meghatalmazás csak a Pp.-ben meghatározottak részére adható. Amennyiben a nemperes eljárás lefolytatása iránti kérelmet a fogyasztó nevében olyan személy nyújtja be, aki a Pp. rendelkezései szerint nem lehet meghatalmazott, úgy a bíróság a fogyasztót felhívja arra, hogy gondoskodjon a Pp. szerinti meghatalmazottról vagy ügyében meghatalmazott nélkül saját maga járjon el.

VII. Gyakorlati tapasztalatok:

VI.1. Melyik bíróság jogosult eljárni?

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, miszerint a fogyasztók, mint kérelmezők számára nem teljesen érthető, ügyükben melyik bíróság lesz az, aki jogosult az eljárást lefolytatni. Ennek leggyakoribb példája az, miszerint egyébként az Esztergomi Járásbíróság illetékességi területén élő fogyasztók (pl. esztergomi, dorogi lakosok) a kérelmüket az Esztergomi Járásbíróságnak címezve terjesztik elő. A kérelmet a PBT. természetesen nem az Esztergomi Járásbíróságnak, hanem a Tatabányai Járásbíróságnak küldi meg, hiszen a fogyasztó lakóhelye (a példánál maradva Esztergom, Dorog) szerint illetékes törvényszék a Tatabányai Törvényszék, ennek székhelye Tatabánya, az ott

működő járásbíróóság pedig a Tatabányai Járásbíróóság, vagyis minden, Komárom-Esztergom Megye területén élő fogyasztó ügyében a Tatabányai Járásbíróóság jogosult és köteles eljárni.

VI.2. Mire lehet hivatkozni?

Fontos kiemelni, - mivel a gyakorlati tapasztalatok szerint a kérelmezők ezzel sincsenek tisztában, - hogy a polgári nemperes eljárás során a kérelmező, akár fogyasztóról, akár pénzügyi intézményről van szó, nem hivatkozhat olyan tényre, adatra, illetve nem adhat elő kérelme alátámasztására olyan indokot, amelyre a PBT. eljárásában nem hivatkozott, illetve nem adott elő. Ebből is következően a bíróság kizárólag azon iratok és adatok alapján dönt, amelyek a testület eljárása során is rendelkezésre álltak. A kérelem benyújtásának a PBT. határozata végrehajtására halasztó hatálya van. ¹⁵

VI.3. Mit ért a fogyasztó számítási hiba alatt?

Az esetek túlnyomó többségében, - amennyiben a fogyasztó a bank által küldött elszámolás számítási hibájára hivatkozik, - úgy indokolásként azt adja elő, miszerint ő a banktól x összeget vett fel, visszafizetett y összeget, azonban még mindig tartozik a pénzügyi szolgáltató felé z összeggel. A PBT. ebben az esetben hiánypótlás keretében felhívja a fogyasztót, hogy konkrétan jelölje meg a számítási hibát, annak okát és a helyes összeget. Ekkor a kérelmező fogyasztónak le kellene írnia, hogy a banki elszámolás melyik oldalának melyik sora milyen hibát tartalmaz (pl.: a 2. oldal 11. sorában megjelölt 2 + 2 forint nem 5 forint, hanem csak 4 forint), ilyet azonban csak nagyon ritka esetben jelölnek meg a fogyasztók, az esetek többségében ismét leírják azt, amit az eredeti kérelmük tartalmazott vagy válasz nélkül hagyják a PBT. felhívását. A módszertan nem vitatható, számítási hiba kell, ami lényegében műveleti hibát jelent. ¹⁶

---

¹⁵2014. évi XL. törvény Kommentárja

¹⁶Dr. Vasady Loránt: A bírósági nemperes eljárások gyakorlati kérdései a PBT. határozata elleni jogorvoslat körében, 26. dia

VII. Statisztika:

A PBT.-hez 2016. február 01. napjáig 15.873 kérelem érkezett, amelyből 12.080 ügy került lezárásra. A 12.080. lezárt ügyből 1.412-ben érkezett bírósági nemperes eljárás lefolytatása iránti kérelem, ebből 1.353 kérelem került ténylegesen a bíróságok elé. A bíróság 516 ügyet fejezett be, 837 volt folyamatban 2016. február 01-jén.

A Tatabányai Járásbíróságra 2015. július 09. napjától 2016. február 23. napjáig összesen 37 darab deviza nemperes eljárás lefolytatására irányuló kérelem érkezett. Ebből 7 kérelem közvetlenül a bírósághoz került benyújtásra, azok közül 6 megküldésre került a PBT.-hez, ahonnan ezt követően a bíróságra megérkezett a teljes, PBT.-nél lévő iratanyag. A fennmaradó 1 aktát a bíróság ugyancsak megküldi a PBT. részére. Amikor a PBT.-től megérkezik majd a teljes iratanyag, az ügy új számot kap és ezen új ügyszám alatt kerül elbírálásra.

A Tatabányai Járásbírósághoz került ügyek közül 18-at utasított el a PBT. hiánypótlás nem teljesítése miatt, 11 esetben pedig a fogyasztó, mint kérelmező által előterjesztett kérelmet elutasította és az eljárást megszüntette.

A bíróság a 18 ügyből 11-et utasított el, ebből 3 fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, 6 jogerőre vár, 1 fellebbezés folytán a Tatabányai Törvényszék elé került (a Tatabányai Törvényszék az elsőfokú bíróság által meghozott, a fogyasztó kérelmét a bíróság által kibocsátott hiánypótlási felhívásban foglaltak nem teljesítése miatt elutasító végzését helybenhagyta), 1 esetben pedig fellebbezés előterjesztésére került sor a fogyasztó által, amely fellebbezés jelenleg hiánypótlás alatt áll. Összesen 4 alkalommal került sor hiánypótlás kibocsátására, a fennmaradó 3 esetben pedig érdemi intézkedés megtételére még nem került sor.

A PBT. által elutasított és az eljárást megszüntető végzéssel szemben előterjesztett fogyasztói kérelem folytán indult nemperes eljárásban 1 ügy fejeződött be jogerősen, a bíróság itt a fogyasztó kérelmét elutasította. Három, a kérelmet elutasító bírósági döntés vár jogerőre, 4 alkalommal hiánypótlás került kibocsátásra, 3 ügy intézkedés végett az eljáró titkár részére beadásra került.

Egyetlen alkalommal adott helyt a fogyasztó kérelmének a PBT. és kötelezte a pénzügyi szolgáltatót pénzüsszeg megfizetésére a fogyasztó felé. A pénzügyi szolgáltató kérelmezőként a bírósághoz fordult deviza nemperes eljárás lefolytatása végett és kérte a bíróságot, hogy a PBT. határozatát helyezze hatályon kívül és kötelezze új eljárás lefolytatására. Az ügy jelenleg elbírálás alatt áll.

A fentiekben részletezett nagyszámú elutasítás gyakorlatilag abból fakad, hogy a fogyasztók számára nem egyértelmű, miszerint abban az esetben, amennyiben a PBT. a kérelmüket azért utasítja el, mert a PBT. hiánypótlásában foglaltaknak nem vagy nem megfelelően tett eleget, úgy a bíróság előtti eljárásban csak arra hivatkozhat, csak arra vonatkozóan tehet írásban előadást, hogy a PBT. által meghozott, a fogyasztói kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító végzés meghozatala jogszabálysértő volt. A szerződés és annak esetleges hibái, hiányosságai nem vizsgálhatók.

VIII. Összegzés:

Összességében megállapítható, hogy amennyiben a fogyasztó, mint kérelmező a formanyomtatványt és a hozzá tartozó kitöltési útmutatót alaposan áttanulmányozza, és azt az abban foglaltaknak megfelelően tölti ki, akkor a kérelme eredményre vezethet. Amennyiben azonban az útmutatót figyelmen kívül hagyva nem azt adja elő például, hogy milyen okból törvénysértő a PBT. határozata vagy nem jelöli meg a konkrét számítási hibát, úgy a bíróság - a jogszabályi előírásokat követve - a kérelmet el kell, hogy utasítsa. Ez a fentebb részletezett statisztikai adatokból is kiolvasható.